

YLI-II [16]

22^M

Kanjalanlehti, Peltopuolsta

(= Puhkalehti 5) / P. Sarvas kert. 1961

s. 22-30

Kivihautausmaahan
hoekairaus 1960

Pitäjä: Yli-Ii

Kylä: Karjalankylä

Talo: Peltopalsta RN:o 23³

Om: Pohjolan Voima Oy ,Yli-Ii Pahkakoski

KM 14985: 1 - 15

Karttaliitteet 1 - 5 - 6

Valokuvat f. 24758 - 24761

Asuinpaikka sijaitsee n. 1800 m tulevan Pahkakosken voimalaitoksen padosta itään Iijoen pohjoisrannalla varsinaisen rantatörmän alapuolella olevalla "terassilla" (kuva 24760-24761).

Kun suorittaessani tutkimuksia varsinaisella voimalaitosalueella kuulin kerrottavan Rieskalan talon pelloilla löydetystä kiviesineistä, jotka olivat joutuneet hukkaan, yritin paikallistaa löytöpaikkaa kaivauttamalla pitkän koeojan törmän päälle pitkin jokivartta (liite 1). Koeoja kulki 79 m korkeudessa. Asuinpaikkaa ei kuitenkaan tältä korkeudelta löytynyt. Koeojan eteläsinämästä piirrettiin lyhyeltä matkalta (liite 2) profiili.

Kun törmän alapuolelle tasaiselle "rantaterassille" kaivettiin varmuuden vuoksi lyhyt koeoja B:8-17, josta löytyi yksi kvartsikaavin ja kaksi kvartsi-iskennäistä (KM 14985:1-3). Niinpä paikalle kaivettiinkin kaksi pitempää koeojaa asuinpaikan laajuuden selville saamiseksi.

Kiintopisteinä käytettiin lähellä joen rantaa sijaitsevan ladon eteläpuolella olevaa rajapyykkiä ja ylempänä rinteessä olevaa tappia (liite 1), joiden korkeus mitattiin keskellä jokea n. 400 m päässä alaspäin olevassa saarella sijaitsevasta maanmittauskiintopisteestä 14/kp 1917:

kp 1 = rajakivi - punnitusluku 243 - korkeus +73,08 m

kp 2 = tappi - -" - 390 - -" - +76,97 m

Kohtisuoraan koeojaa B:8-17 kaivettiin koeoja B-U:11, jonka pohjoispuolelta piirrettiin leikkausprofiili (liite 1,3). Koska alue on ollut kauan viljelyksessä di päällimmäisenä kerroksena melko paksu humuskerros. Sen alla oli näkyvissä heikkoa punamaata, jonka alla varsinaisen paksu likamaakerros (tumma hiekka). Sen alla oli vuorostaan kova ruostehiekkakerros ja pohjimmaisena hiesukerros. Puna- ja likamaakerrokset rajoittuivat siihen osaan koeojaa, jonka pinta oli juuri 74 m korkeudella, itäpäässä, joka oli hieman matalammalla, ei ollut minkäänlaista kulttuurimaata havaittavissa (liite 3).

Seuraavaksi kaivettiin koeoja korkeuskäyriä vastaan. Sitä ei kuitenkaan voinut sijoittaa samaan koordinaatistoon kuin edellisiä, vaan se jouduttiin vetämään viistoon koeojaa A-U:ll vastaan. Eroituksiksi edellisten koeojien koordinaatistosta merkittiin uusi pienin kirjaimin e:4-27 (liite 1,4,5), sen länsiseinästä piirrettiin leikkausprofiili (liite 4).

Maakerrokset olivat samat kuin edellisessäkin leikkausprofiilissa. Tumma hiekkakerros alkoi kuitenkin jo heti koeojan alapäästä, 72,5 m korkeudelta. Punamaakerros rajoittui vain siihen osaan, jonka korkeus oli juuri 74 m. Ennen varsinaisen rinteän alkua oli pieni lasku (alkoi ruudusta 13), johon tullessa likamaa-(tumma hiekka)kerros loppui (ruudussa 16). Matalimmalla kohdalla oli kovasti ruostemaata ja soran ja hiekan sekaista maata (ruudut 16-18), ylempänä rintteessä oli heti ruokamultakerroksen alla hiesukerros. (liite 4).

Koeojien B-U:ll ja e:4-27 risteykseen paalutettiin pieni kaivausalue, joka sijoitettiin koeojan e:4-27 koordinaatistoon. Minkäänlaisia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai niiden jätteitä ei ollut havaittavissa, vaan maa jatkui pinnasta lähtien, lukuunottamatta ohutta tasaista punamaakerrosta, tasaisen ruskeana aina pohjassa olevaan \times ruostemaata tai hiesukerrokseen asti. Löytöjen niukkuuden vuoksi en katsonut aiheelliseksi kaivauksen jatkamiseen (kaivausalue merkittynä liitteeseen 5)

Helsingissä, huhtikuun 29 p:nä 1961

Pekka Sarvas

Pekka Sarvas

Liitteet:

- no: 1 Yleiskartta 1:500
- 2 Törmän päällä olevan koeojan eteläseinä, profiili 1:25
- 3 Koeojan ll pohjoisseinä, profiili 1:25
- 4 Koeojan e länsiseinä, profiili 1:25
- 5 Yleiskartta ruutujaoituksesta 1:100
- 6 Valokuvat f. 24758 - 24760

25

Yli-li Karjalankylä Pahkakoski 5

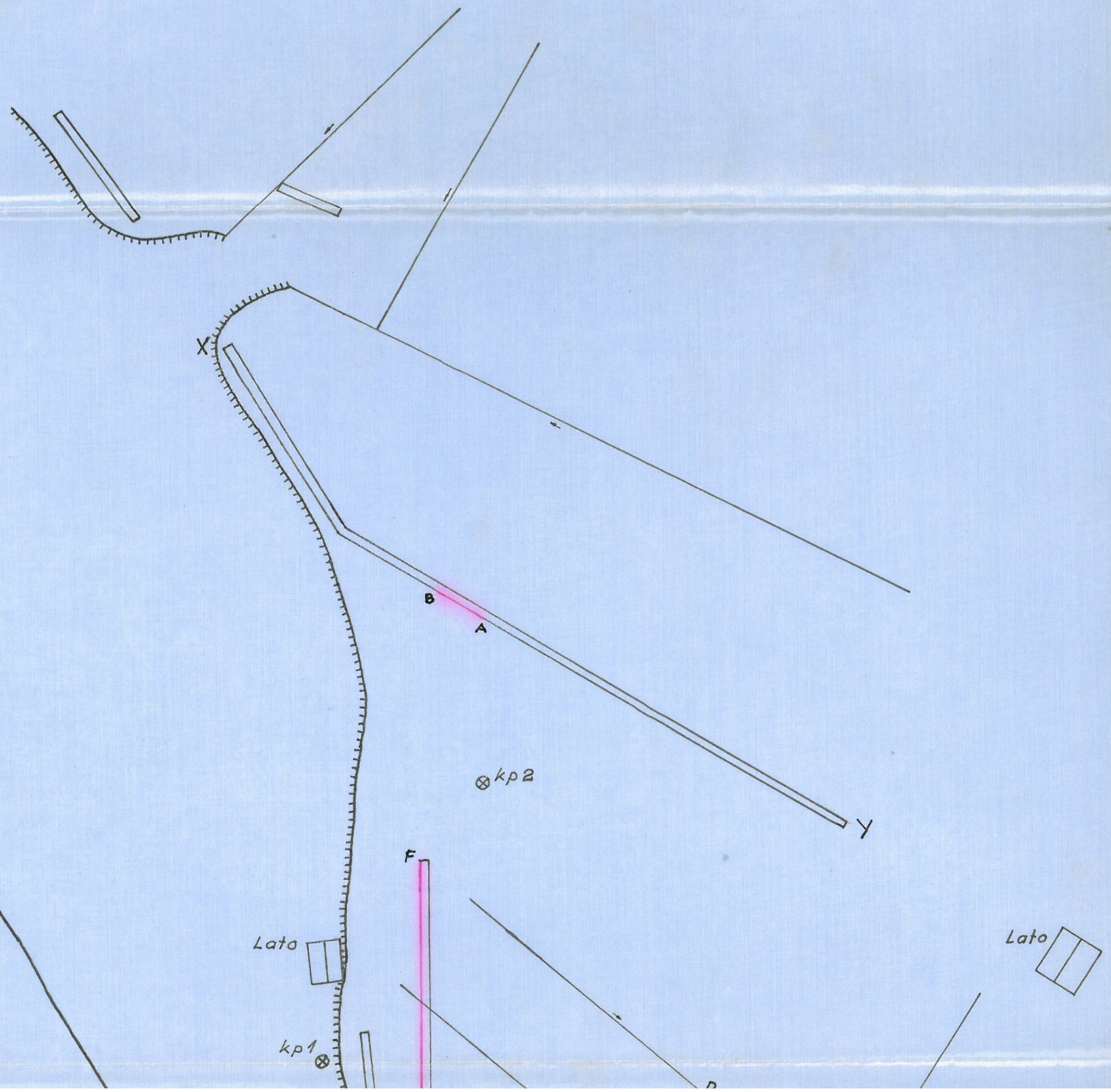
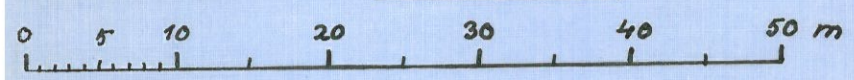
mittakaava 1:500

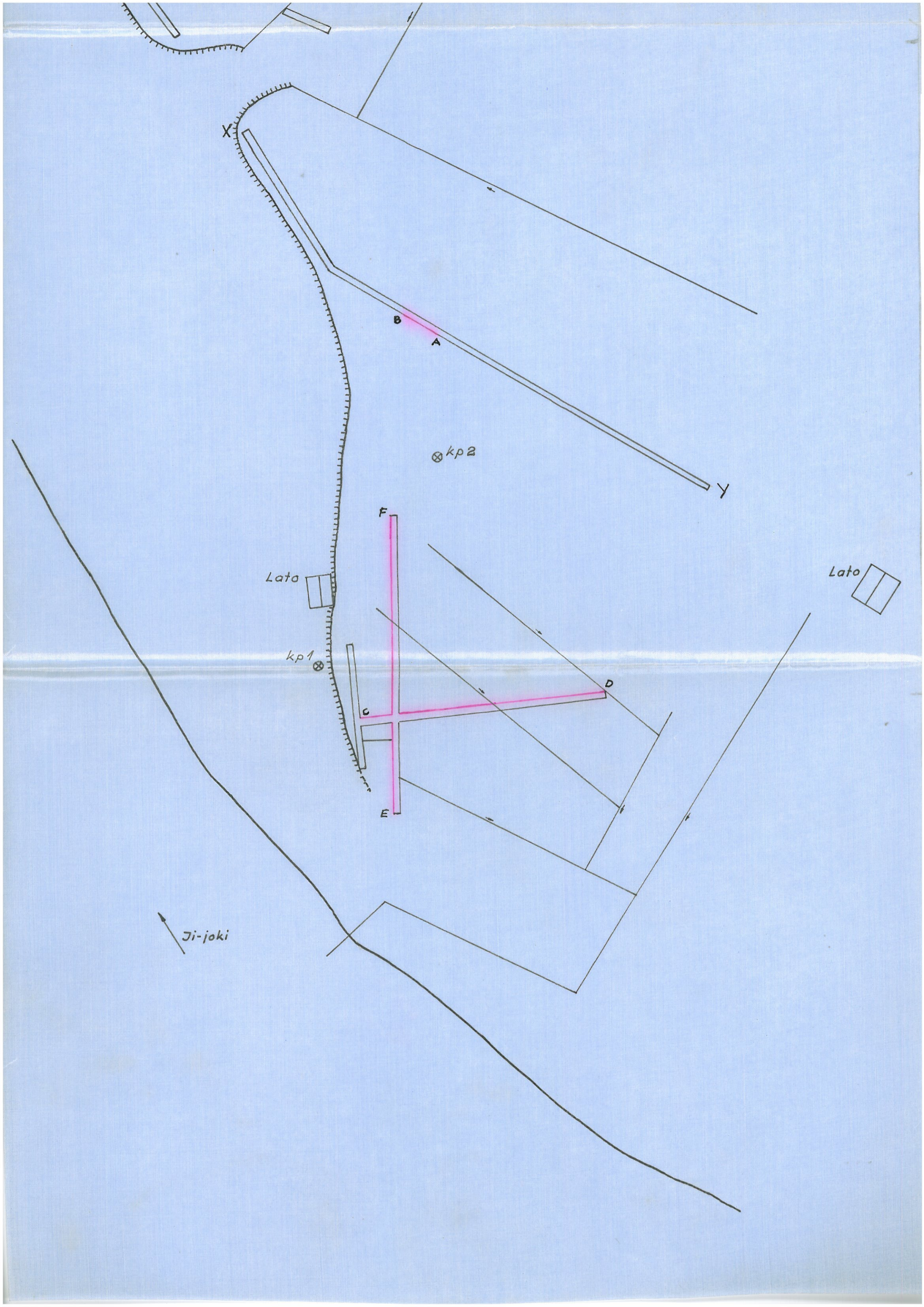
P. Sarvas 1960

yleiskartta kp:t $kp1 = 73.08 \text{ m ymp}$

$kp2 = 76.97 \text{ m ymp}$

kertomuksen liite n:o 1

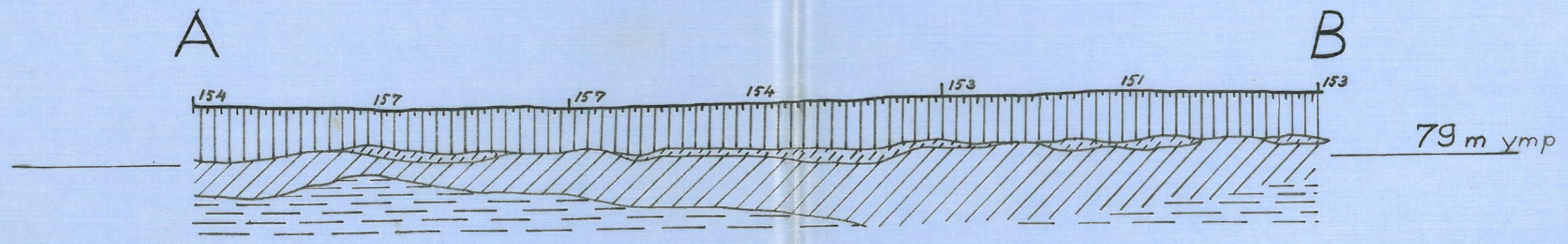
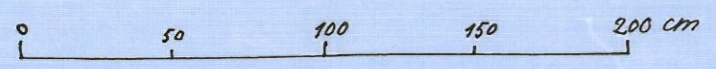
Yli-li Karjalankylä Pahkakoski 5

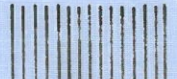

mittakaava 1:25

P. Sarvas 1960

osa koeojan x-y eteläseinää
kertomuksen liite n:o 2

kp=kp2=rinteessä oleva tappi=
390=76.97 m ymp

- turve
- multa
- harmaa hieta
- puhdas vaalea hiekka
- hiesu

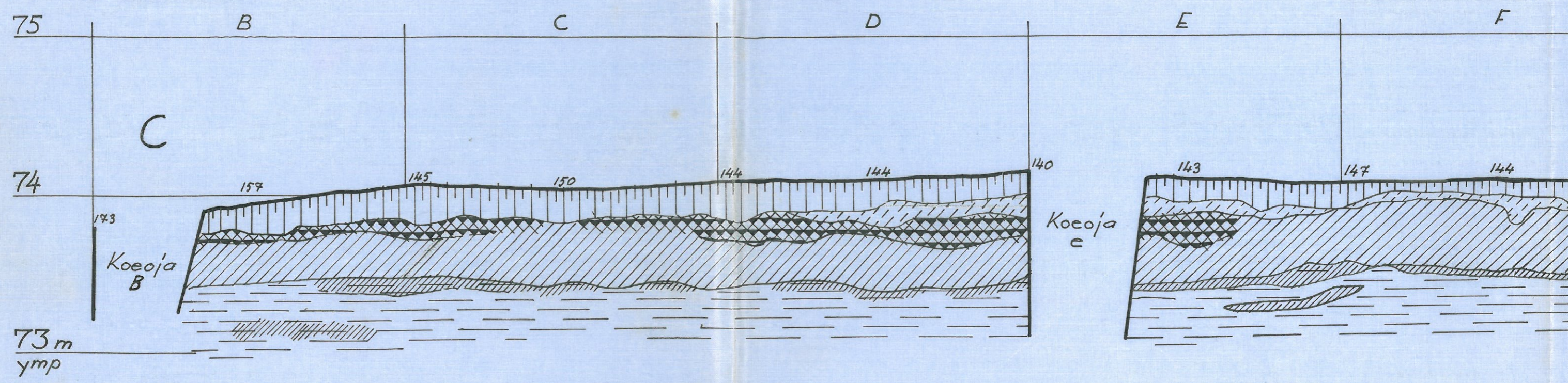
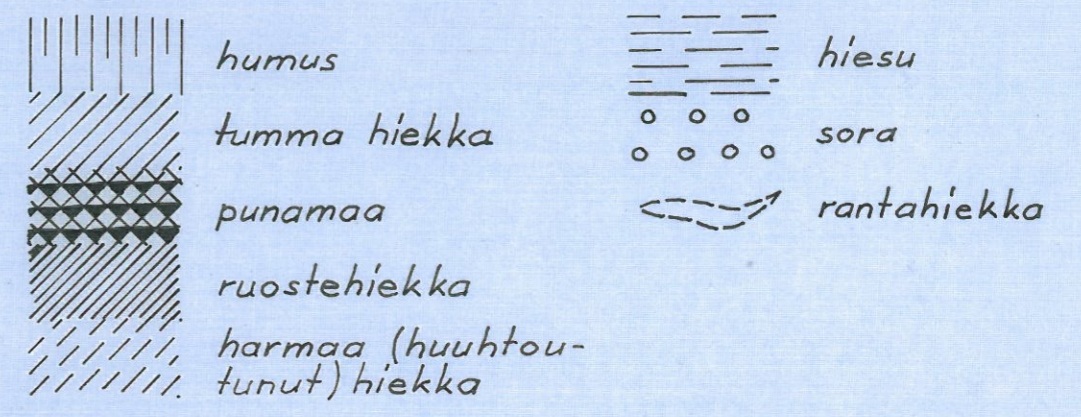
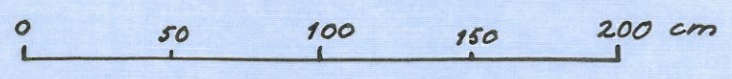
Yli-li Karjalankylä Pahkakoski 5

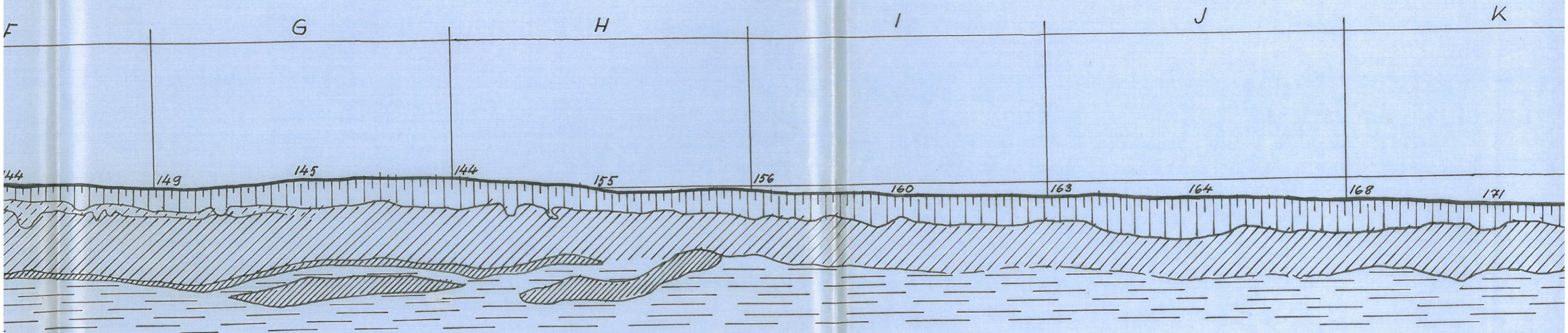
mittakaava 1:25

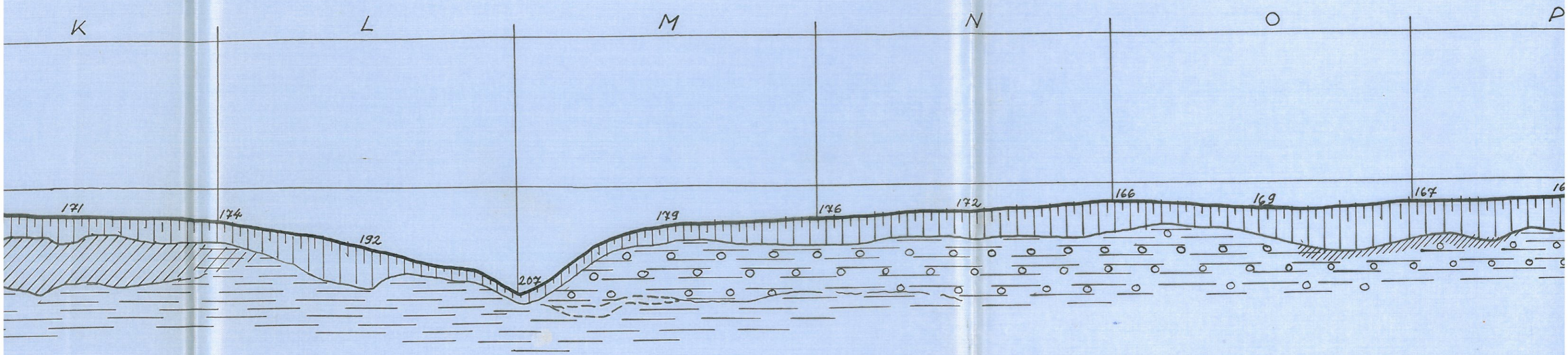
P.Sarvas 1960

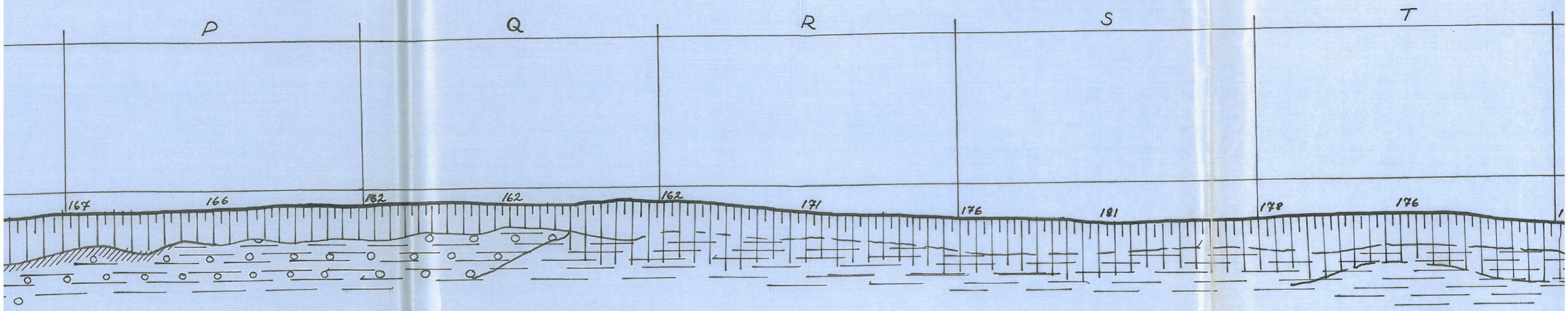
koeojan 11 pohjoisseinä
kertomuksen liite n:o 3

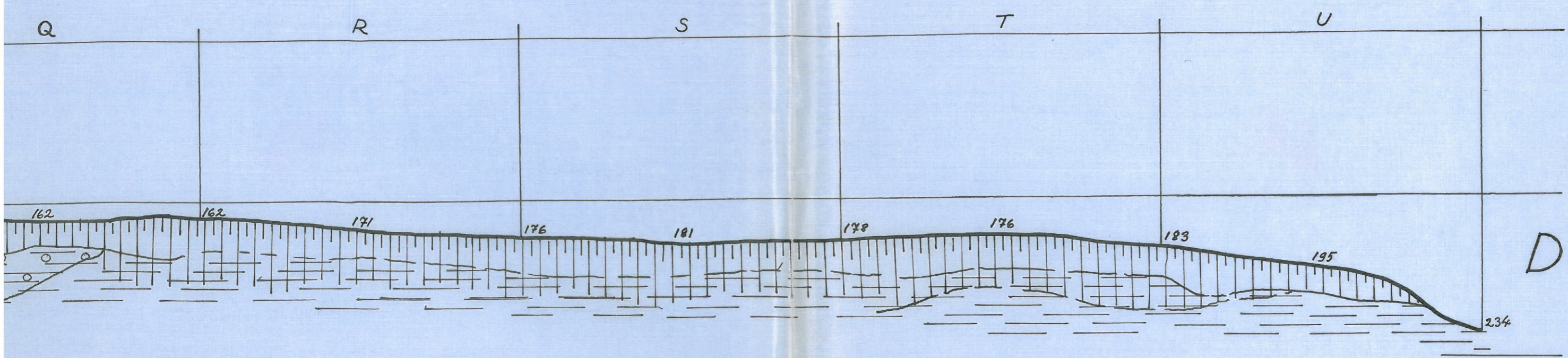
kp=kp1=243=73.08 m ymp

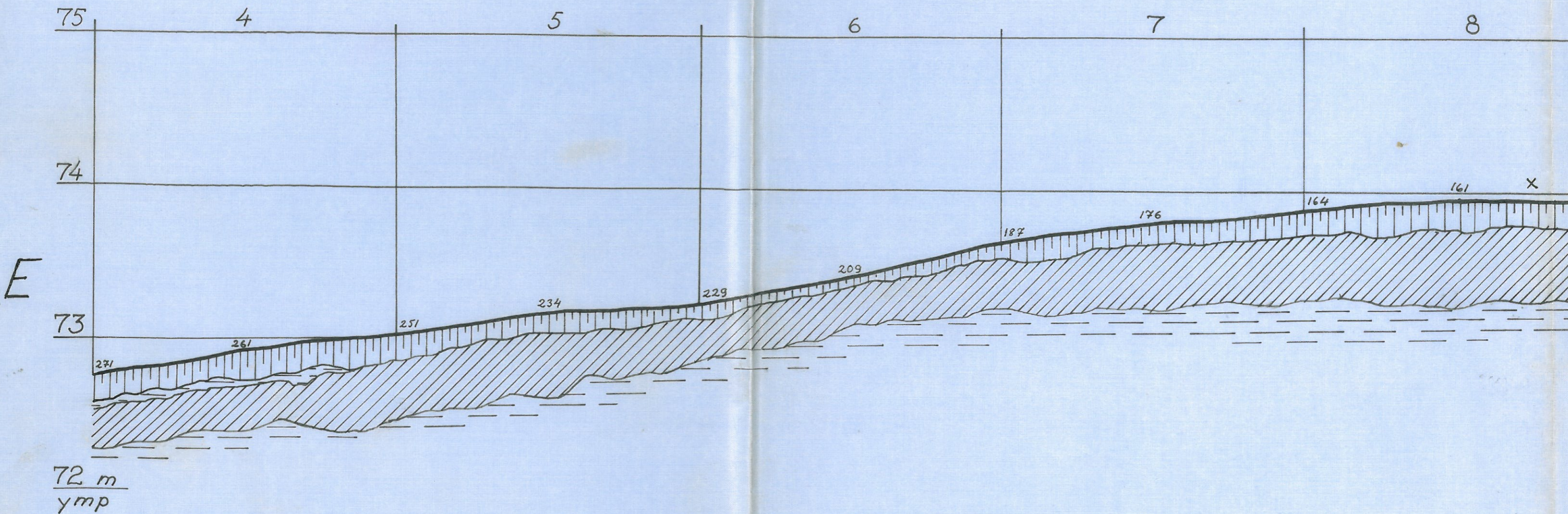
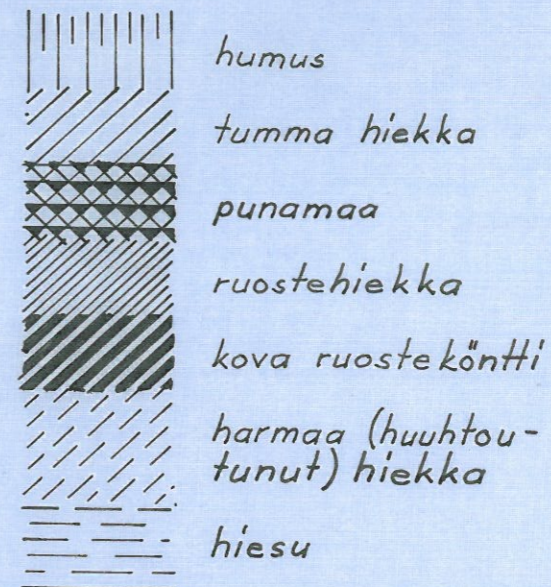
Yli-li Karjalankylä Pahkakoski 5

mittakaava 1:25

P. Sarvas 1960

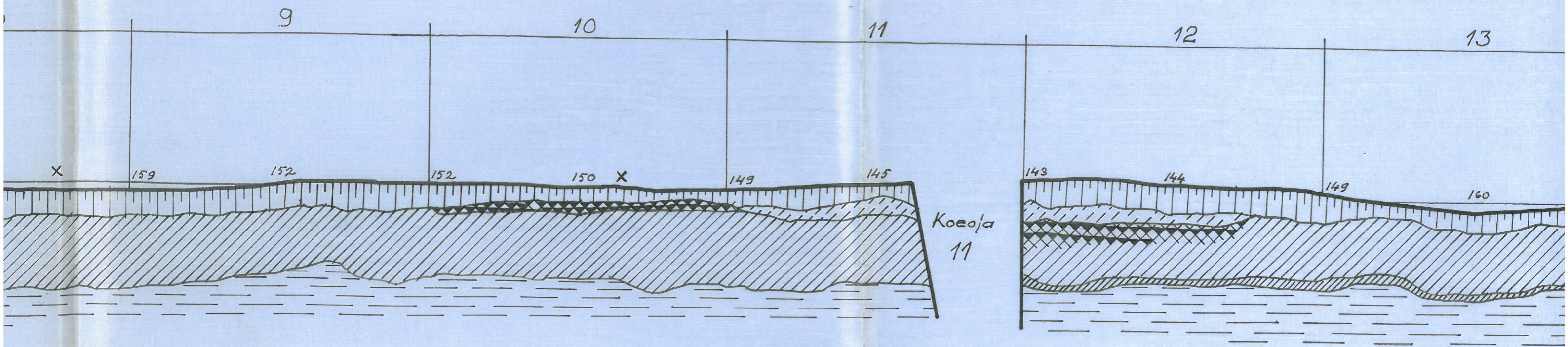
koeojan e länsiseinä" $kp = kp 1 = 243 = 73.08 m$ ymp

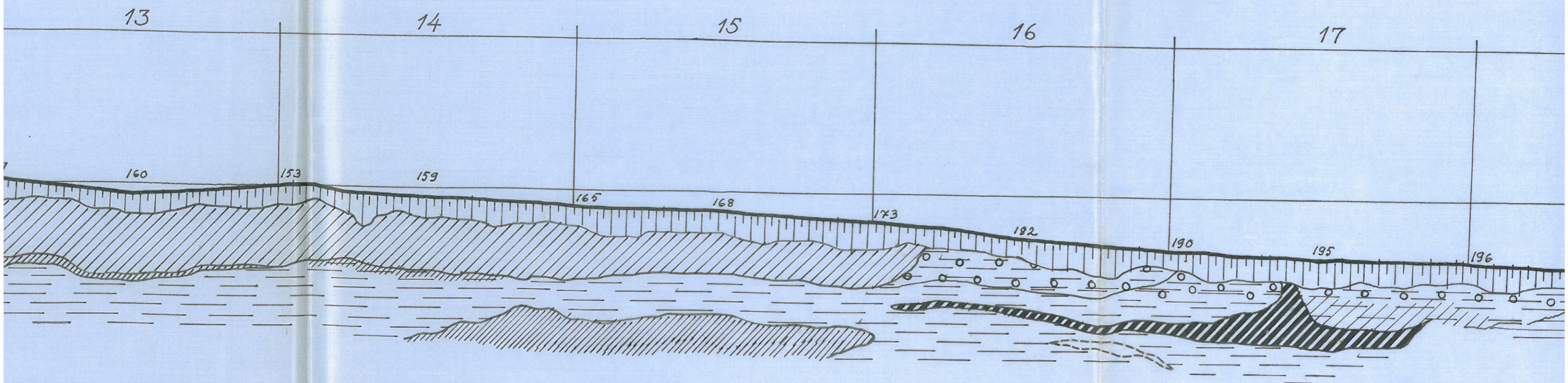
kertomuksen liite n:o 4

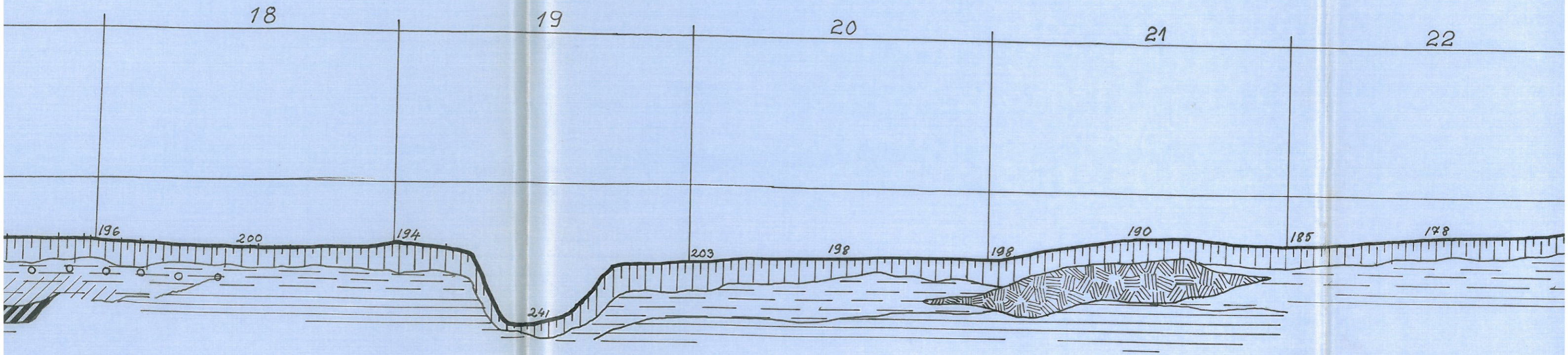

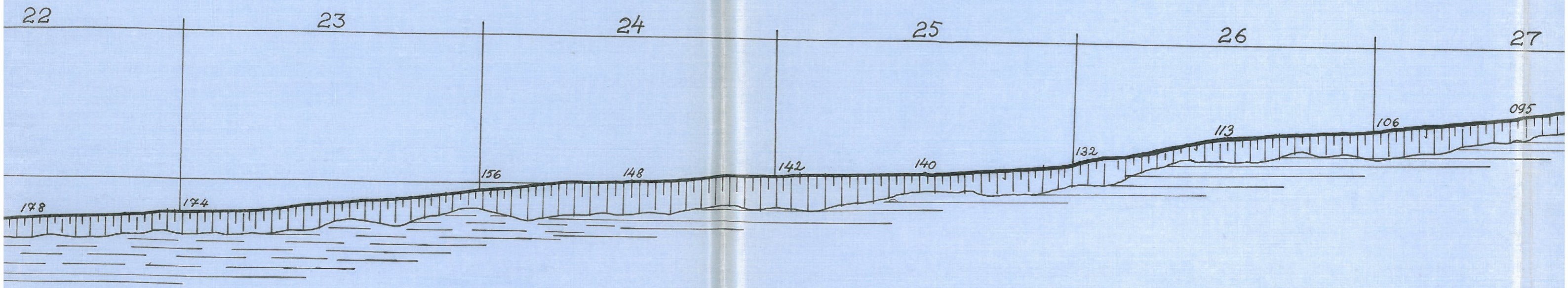
ikka

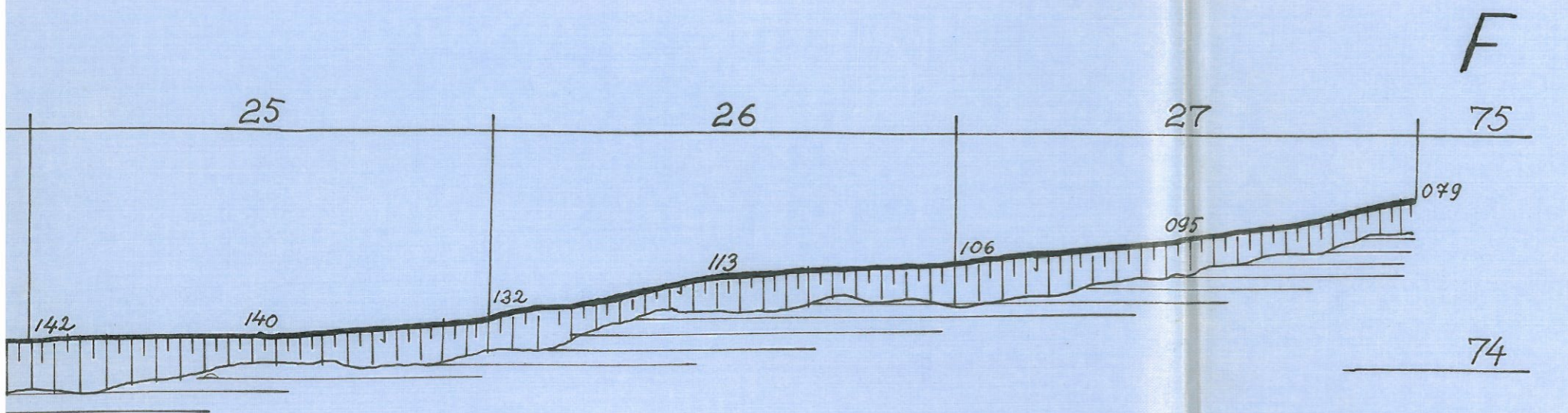
qalaje-
in

F

25

26

27

75

142

140

132

113

106

095

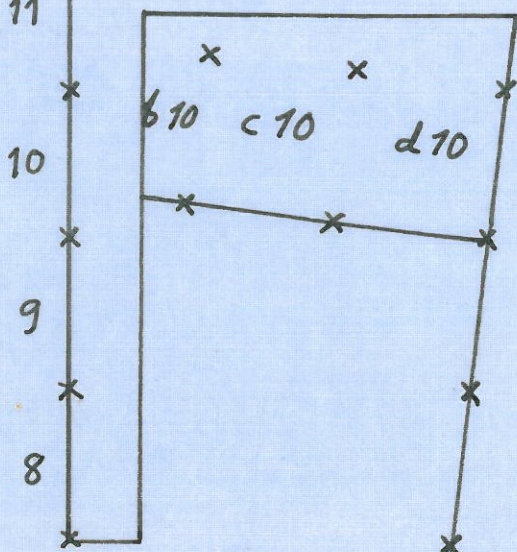
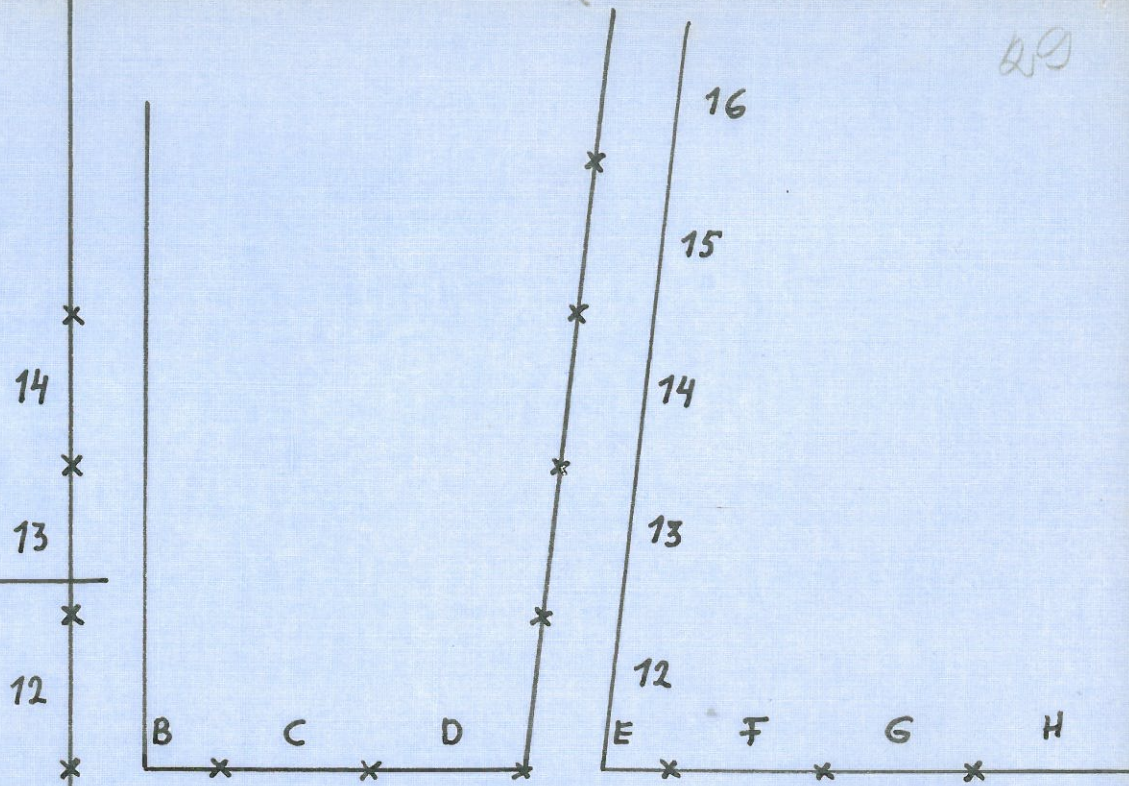
079

74

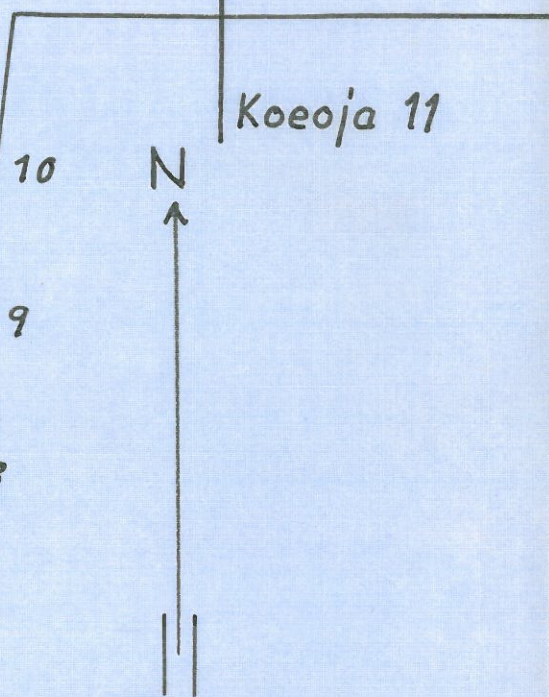
73 m

ymp

Koeoja B

Koeoja 11

Pahka' koski 5

Koeoja e

Yli-ti Karjalankylä
 mittakaava 1:100
 P. Sarvas 1960
 Yleiskartta ruutuajoi-
 tuksesta
 kertomuksen liite n:o 5

F 24758

asuinpaikka idästä. Etualalla kooja B-U:11

F24759

Asuinpaikka koillisesta. Vasemmalla kooja B-U:11, oikealla kooja e:4-27, tallamme Tiejoki

F24760

F 24761

asuinpaikka lännestä; oikealla vaaleituskoneen kohdalla vars. asp.